

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁSOK FŐOSZTÁLYA

Tájékoztató

a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.), valamint

a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat érintő változásaihoz kapcsolódó kormányrendeleti szintű módosításokról

A jogalkalmazás megkönnyítése érdekében tárcánk összefoglaló tájékoztatót kíván nyújtani az Szt., valamint a Gyvt. módosításához kapcsolódó kormányrendeletek legfontosabb változásairól, valamint az új, országos jelentési rendszerről szóló kormányrendeletéről.

A módosításokat a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatásokkal összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 419/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet tartalmazza, amely a Magyar Közlöny 2015. évi 202. számában, 2015. december 23-án került kihirdetésre. A módosítások – meghatározott kivételekkel – a rendelet kihirdetését követő napon léptek hatályba.

Az egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről szóló 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatásokra egységesen, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) felhatalmazásai alapján szabályozza a KENYSZI-t, amely az egyes ellátottak személyes adatait TAJ alapján tartalmazza, valamint az országos jelentési rendszert, amely a fenntartók személyes adatokat nem tartalmazó, rendszeres adatszolgáltatása. Az új rendelet a Magyar Közlöny 2015. évi 202. számában, 2015. december 23-án került kihirdetésre, rendelkezései 2016. január 1-jén léptek hatályba.

1. A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről szóló 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet (R.)

Az új szabályozással csökkennek a szolgáltatók adminisztratív terhei. Nem kell jelenteni a továbbiakban az országos jelentési rendszerbe azokat az adatokat, amelyek a KENYSZI-ből kinyerhetők (pl. igénybevevők száma). A jogosultságkezelés egységessé vált, ugyanaz a személy, ugyanabban a rendszerben, ugyanazokkal az azonosítókkal tud adatot közölni az országos jelentési rendszerbe és a KENYSZI-be. A két nyilvántartást továbbra is a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal (NRSZH) működteti. Az egységes rendszer és jogosultságkezelés alapját a korszerűbb KENYSZI jelenti, arra épül az országos jelentési rendszer informatikai háttere. A jelentés megtételére fordítandó idő csökken, a felhasználóknak egy jelentési felületet kell elérniük, a felhasználók széles köre a már meglévő

jogosultságait fogja használni. Csak azoknál a fenntartóknál van szükség új jogosultságok kiosztására, amelyek eddig kizárólag a KENYSZI hatálya alá nem tartozó szolgáltatásokat nyújtottak. A két nyilvántartás az engedélyesek hatósági nyilvántartásának adataira épül, így az adatszolgáltatás alapját az egyes székhelyek, telephelyek közhiteles adatai jelentik. Az országos jelentési rendszer adatai hozzáférhetők lesznek a Szociális Ágazati Portálon is, így a polgárok tájékoztatása is megvalósul.

Az igénybevevői nyilvántartásba való adatrögzítés továbbra is a fenntartó felelőssége marad, aki ezen kötelezettségét az általa megbízott e-képviselő, illetve az e-képviselő által jogosultsággal megbízott adatszolgáltató munkatársak (együttesen: felhasználók) útján látja el. Az igénybevevői nyilvántartás jelenleg is web alapú nyilvántartásként működik, böngészőből érhető el. A belépés ügyfélkapun keresztül történik, amely során a belépő személyes azonosítására sor kerül. Azért van szükség minden egyes felhasználó önálló azonosítására, mert a felhasználók túlnyomó többsége nem a fenntartó törvényes képviselője, az egyes felhasználók különböző rögzítési jogosultsággal rendelkeznek, sokszor csak egy adott telephely adott szolgáltatása tekintetében. A felhasználóbarát kialakításnak köszönhetően a belépési folyamatot követően lehetőség nyílik az adatrögzítésre. Az adatszolgáltató munkatárs mindazon szolgáltatások esetében jogosult igénybevevői adatokat és napi igénybevételt rögzíteni, amelyhez részére a fenntartó által megbízott e-képviselő hozzáférést biztosított.

Az Szt. felhatalmazása alapján házi segítségnyújtás esetén a gondozási szükséglet vizsgálatát követően jelenteni kell a KENYSZI-be a megállapított gondozási óraszámot és azt, hogy az ellátott szociális segítségben vagy személyi gondozásban részesül-e. A rendelet átmeneti szabályban rendezi, hogy a 2016. január 1-jén ellátásban részesülők vonatkozásában 2016. január 15-éig kell lejelenteni ezen – az új szabályok alapján megállapított – adatokat. Amennyiben állapotváltozás miatt újra el kell végezni a gondozási szükséglet vizsgálatát, és változik az ellátott „besorolása”, az erre vonatkozó adatot az igénybevevői nyilvántartásban 8 napon belül módosítani kell.

Az új rendelet főbb eltérései a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006. (XI. 20.) Korm. rendelethez (továbbiakban: Nyr.) képest a következők:

- A jogosultságokra és az e-képviselőre vonatkozó – korábban csak a KENYSZI esetén alkalmazott – szabályok általános szabállyá váltak.

„Általános rendelkezések

R. 1. § (1) A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) működteti a) a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 20/C. §-a és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyt.) 139. § (2) bekezdés szerinti igénybevevői nyilvántartást, és

b) az Szt. 20/B. §-a és a Gyt. 141/A. §-a szerinti országos jelentési rendszert,

c) az Szt. 20. § (2a) bekezdése szerinti adatszolgáltatási rendszert.

(2) A Hivatal az (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokat (a továbbiakban együtt: nyilvántartások) a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásának (a továbbiakban: szolgáltatói nyilvántartás) adatai alapján, egységes adatbázisban vezeti.

(3) A nyilvántartások nem minősülnek hatósági nyilvántartásnak.

(4) A nyilvántartások adatainak módosítását az informatikai rendszer naplózza.

(5) A nyilvántartásokhoz történt hozzáférést az informatikai rendszer naplózza, kivéve, ha az adatokat a Szociális Ágazati Portálon bárki számára hozzáférhető internetes felületen keresztül érik el.

2. § (1) A nyilvántartásokba történő adatszolgáltatást a nyilvántartások informatikai rendszerében kell teljesíteni.

(2) A nyilvántartásokba történő adatszolgáltatásért a fenntartó felel.

(3) A fenntartó az adatszolgáltatás teljesítésére - a Hivatal honlapján közzétett formanyomtatványon - ügyfélkapu belépési jogosultsággal rendelkező személyt jelöl ki (a továbbiakban: e-képviselő). Az egyéni vállalkozó fenntartó és a fenntartó szervezet képviselője saját magát is kijelölheti e-képviselőnek.

(4) A kijelölő okiratot a fenntartó postai úton küldi meg a Hivatal részére. A fenntartó köteles a Hivatalnak bejelenteni, ha az e-képviselő Hivatalnak megküldött adatai megváltoztak vagy kijelölése megszűnt.

(5) A Hivatal ellenőrizheti az e-képviselő ügyfélkapunál megadott személyazonosító adatainak és a kijelölésben foglalt személyazonosító adatainak egyezőségét. Ha az adatok nem egyeznek meg, a Hivatal a kijelölést visszautasítja.

(6) Az adatszolgáltatás teljesítésére az e-képviselő - az engedélyes vagy a fenntartó munkatársai közül - ügyfélkapu belépési jogosultsággal rendelkező személyt vagy személyeket jelölhet ki (a továbbiakban: adatszolgáltató munkatárs). Az adatszolgáltató munkatárs megfelelő felkészítéséről az e-képviselő gondoskodik.

(7) Az adatszolgáltató munkatárs a nyilvántartások informatikai rendszerében jelölhető ki. A kijelöléshez meg kell adni az adatszolgáltató munkatárs ügyfélkapu használatára jogosító személyazonosító adatait, és meg kell jelölni azokat az engedélyeseket, amelyek tekintetében az adatszolgáltató munkatárs adatszolgáltatásra jogosult.

(8) Az e-képviselő köteles a nyilvántartások informatikai rendszerében bejelenteni, ha az adatszolgáltató munkatárs Hivatalnak megküldött adatai megváltoztak. Az adatszolgáltató munkatárs kijelölése a nyilvántartások informatikai rendszerében vonható vissza.”

- Az Nyr.-ben meghatározott, egyes szolgáltatási formákra lebontott, kötelezően jelentendő adatok köre racionalizálásra került, és nem kell jelenteni azokat az adatokat, amelyek a szolgáltatói és az igénybevevői nyilvántartásokból kinyerhetők.

Az országos jelentési rendszerbe bekerült a gyermekjóléti alapellátások közül a bölcsődei ellátás, a családi napközi és a családok átmeneti otthona, meghatározott adatokat e szolgáltatásokat érintően is jelenteni kell.

„R. 1. melléklet

Az országos jelentési rendszerbe bejelentendő adatok

2. Gyermekjóléti alapellátások:

2.1. Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás: a jelentési időszakban az igénybevevők száma a tevékenység típusa szerinti bontásban.

2.2. Bölcsőde:

2.2.1. a jelentési időpontban a szabad férőhelyek száma,

2.2.2. az engedélyesnél a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása biztosított-e.

2.3. Családi napközi:

2.3.1. a jelentési időpontban a szabad férőhelyek száma,

2.3.2. az engedélyesnél a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása biztosított-e.

2.4. Családok átmeneti otthona: a jelentési időpontban a szolgáltatás igénybevételére várakozók száma.”

- Az országos jelentési rendszerbe évente kétszer kell jelenteni – január 31-éig és július 31-éig, megszűnik az egyes szolgáltatások esetében jelenleg előírt negyedéves jelentés.

Bölcsődei ellátás és családi napközi esetében április 30-áig és szeptember 30-áig kell adatot szolgáltatni.

*„R. 12. § (1) Az országos jelentési rendszerbe évente kétszer,
a) bölcsőde és családi napközi esetén április 30-áig és szeptember 30-áig,
b) az a) pontban nem említett szolgáltatások esetén január 31-éig és július 31-éig
be kell jelenteni az 1. melléklet szerinti adatokat.”*

- Minden nem térítésmentes szolgáltatás esetén be kell jelenteni az intézményi térítési díjat, a jövőben a térítési díjakat más módon országosan nem kell közzétenni. Az intézményi térítési díjat a megállapítását, illetve módosítását követően nyolc napon belül be kell jelenteni.

„R. 12. § (2) Az országos jelentési rendszerbe - a megállapítást, illetve a módosítást követő nyolc napon belül - valamennyi, az Szt. vagy a Gyvt. alapján térítésdíj-köteles szolgáltatás esetén be kell jelenteni az intézményi térítési díjat és annak változását, ideértve az engedélyes által nyújtott gyermekétkeztetés intézményi térítési díját is.”

- Az országos jelentési rendszer adatai a Szociális Ágazati Portálon bárki számára hozzáférhetők.

„R. 14. § (1) Az országos jelentési rendszer adatai a Szociális Ágazati Portálon bárki számára hozzáférhetők.”

2. A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet módosítása (továbbiakban Tr.)

Az Szt. 2016. január 1-jétől hatályos módosítása a házi segítségnyújtás szolgáltatáson belül két tevékenységi kört alakított ki, a szociális segítséget és a személyi gondozást. A házi segítségnyújtás dokumentálására szolgáló tevékenységnaplóban mind a személyi gondozás, mind a szociális segítség körébe tartozó tevékenységeket dokumentálni kell, megjelölve, hogy az elvégzett tevékenység melyik kategóriába sorolódik.

A házi segítségnyújtás módosításával összefüggésben szükségessé vált a térítési díjra vonatkozó szabályok módosítása is. A térítési díj a szociális segítség és a személyi gondozás térítési díjából tevődik össze. Térítési díjat a házi segítségnyújtás keretében végzett valamennyi tevékenység után meg lehet állapítani, megszűnt a lakáson belüli és kívüli tevékenységek szerinti megbontás.

„Tr. 12. § A házi segítségnyújtás térítési díja a szociális segítség és a személyi gondozás térítési díjából tevődik össze.

13. § (1) A házi segítségnyújtásban részesülő által havonta fizetendő személyi térítési díjat az óradíj és az adott hónapban a házi segítségnyújtás keretében elvégzett tevékenységekre fordított idő szorzata alapján kell kiszámítani úgy, hogy annak összege - az Szt. 117/B. §-ában meghatározott esetet kivéve - ne haladja meg az Szt. 116. § (3) bekezdésében meghatározott mértéket. A házi segítségnyújtás keretében elvégzett tevékenységekre fordított időt a külön jogszabály szerinti tevékenységnapló alapján kell megállapítani.”

3. A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet módosítása (továbbiakban: Gyer.)

A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás 2016. január 1-jétől egy szervezeti formában történő ellátására tekintettel szükségessé vált az ebből fakadó módosítások átvezetése a Gyer.-ben is. Így elsősorban annak egyértelmű rögzítése, hogy mely feladatokat látja el a települési szinten működő család- és gyermekjóléti szolgálat, és melyeket a járási szinten működő család- és gyermekjóléti központ.

„Gyer. 5/A. § (3) [A gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal a (2) bekezdés szerinti jelentés elkészítéséhez tájékoztatást kér]

„b) a család- és gyermekjóléti központtól a szociális segítőmunka és a védelemben vétel eredményéről.

83. § (2) A gyámhivatal az általa folytatott eljárás során felhívja a család- és gyermekjóléti központot a gyermeknek az alapellátás keretében történő ellátása megszervezésére, ha a gyermek helyzete nem indokolja gyermekvédelmi intézkedés alkalmazását.

85. § (2) Ha a gyermek veszélyeztetettsége fennáll, de a gyermek és szülője, illetve családbafogadó gyámja nyilatkozatban vállalják a család- és gyermekjóléti szolgálattal, valamint a család- és gyermekjóléti központtal való együttműködést és ennek alapján valószínűsíthető a gondozás eredményessége, a gyámhivatal az (1) bekezdésben foglalt döntésével egyidejűleg felhívja a család- és gyermekjóléti központot az alapellátás keretében történő segítségnyújtás megszervezésére.

87. § A védelemben vételről szóló határozat rendelkező része a 14. §-ban meghatározottakon kívül tartalmazza

a) a család- és gyermekjóléti központ felhívását a védelemben vételhez kapcsolódó gyermekjóléti szolgáltatási feladatok esetmenedzselésének ellátására, valamint a család- és gyermekjóléti szolgálattal együtt a védelemben vétel melletti szociális segítőmunka biztosítására,

b) a család- és gyermekjóléti központ felhívását a gondozási-nevelési tervnek a határozat jogerőre emelkedését követő tizenöt napon belül történő elkészítésére és a gyámhivatalnak történő megküldésére,

c) a gyermek és a szülő kötelezését a család- és gyermekjóléti szolgálat, valamint a család- és gyermekjóléti központ munkatársával való együttműködésre,

88. § (1) A család- és gyermekjóléti központ szükség szerint, de legalább évente írásban tájékoztatja a gyámhivatalt a szociális segítőmunka eredményéről.

(2) A család- és gyermekjóléti központ indokolt esetben javaslatot tesz a megelőző pártfogás elrendelésére, mellőzésére, fenntartására vagy megszüntetésére.

91. § (3) Ha a védelemben vétel fennállása alatt a gyámhivatal illetékessége megszűnik, erről értesíti a család- és gyermekjóléti központot, és egyidejűleg megkeresi az illetékessé vált gyámhivatalt a szükséges intézkedések megtétele céljából.

(4) Ha a védelemben vétel fennállása alatt a gyámhivatal illetékessége megszűnik, az illetékessé vált gyámhivatal a védelemben vétel szükségességét soron kívül felülvizsgálja és ennek eredményéről a 90. § (5) bekezdésében foglaltak szerint dönt. A védelemben vétel fenntartása esetén felhívja az illetékessé vált család- és gyermekjóléti központot a védelemben vételhez kapcsolódó gyermekjóléti szolgáltatási feladatok esetmenedzselésének ellátására, valamint a család- és gyermekjóléti szolgálattal együtt a védelemben vétel melletti szociális segítőmunka biztosítására.

91/K. § (1) [A gyámhivatal a nyomozó hatóságnak a bűncselekmény vagy a szabálysértési hatóságnak az elzárással is sújtható szabálysértés elkövetéséről tájékoztató, a Gyvt. 68/D. §

(1) bekezdése szerinti jelzését követően megkeresi védelembe vétel alatt nem álló gyermek esetén három munkanapon belül]

„ab) a család- és gyermekjóléti központot a 84. § (2) bekezdésben foglaltak harminc napon belül történő megküldése és a család- és gyermekjóléti központnál a megelőző pártfogással kapcsolatos gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat ellátó esetmenedzser kijelölése céljából,

91/K. § (6) Ha a gyermek bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettségének foka közepes, és a szülő vagy más törvényes képviselő kérelme, a család- és gyermekjóléti központ javaslata, valamint az eset összes körülményének figyelembevételével valószínűsíthető a szociális segítőmunka eredményessége, a gyámhivatal dönt a védelembe vétel iránti eljárás megszüntetéséről és a megelőző pártfogás elrendelésének mellőzéséről. A gyámhivatal ezzel egyidejűleg felhívja a család- és gyermekjóléti központot az alapellátás keretében történő segítségnyújtás megszervezésére.

(7) Ha a gyermek bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettségének foka alacsony, a gyámhivatal dönt a védelembe vétel iránti eljárás és a megelőző pártfogás iránti eljárás megszüntetéséről. A gyámhivatal indokolt esetben ezzel egyidejűleg felhívja a család- és gyermekjóléti központot az alapellátás keretében történő segítségnyújtás megszervezésére.

99. § (2) [Ha a nevelésbe vétel feltételei nem állnak fenn, a gyámhivatal a kérelem elutasításával, illetve az eljárás megszüntetésével egyidejűleg]

„a) megkeresi a család- és gyermekjóléti központot a gyermekjóléti alapellátás keretében történő segítségnyújtás megszervezése érdekében,”

4. A gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet módosítása (továbbiakban: Ar.)

A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás integrációja miatt szükséges egyes kifejezések pontosítása az Ar.-ben is.

Az Ar. 1. számú melléklet IX. számú adatlapját az ellátó személynek vagy az intézmény vezetőjének a gyermekjóléti alapellátásban, azaz a gyermekjóléti szolgáltatásban, gyermekek napközbeni ellátásában vagy gyermekek átmeneti gondozásában részesülő gyermekről kell kitöltenie. A családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatás 2016. január 1-jétől történő integrációját követően az adatlapot csak a gyermekek napközbeni ellátásában vagy gyermekek átmeneti gondozásában részesülő gyermekről indokolt kitölteni. A létrejövő család- és gyermekjóléti szolgálatok által – a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (továbbiakban: Nmr.) új 7. számú melléklete szerint – vezetett esetnapló ugyanis tartalmazza a rendelet 1. számú melléklet IX. számú adatlapjában szereplő adatokat, információkat. A dokumentáció megkettőződésének elkerülése érdekében szükséges volt a IX. számú adatlap módosítása. Ugyanez indokolja az Ar. 2. számú melléklet V. számú adatlapjának hatályon kívül helyezését.

5. A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet módosítása

A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás integrációja miatt került sor a rendelet 2. számú mellékletében a munkakörök pontosítására, valamint a család- és gyermekjóléti szolgálatnál, a család- és gyermekjóléti központnál megjelenő átalakuló munkakörök nevesítésére (családsegítő, esetmenedzser, tanácsadó).

6. A támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások finanszírozásának rendjéről szóló 191/2008. (VII. 30.) Korm. rendelet módosítása (továbbiakban: Tkr.)

A pályázati alapú finanszírozás köréből 2016. január 1-jétől kikerült a támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások közül kettő, a pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek közösségi alapellátása. Benne maradt ugyanakkor a harmadik típusú közösségi ellátás, a szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátása, valamint a Biztos Kezdet Gyerekház, az utcai szociális munka és a családok átmeneti otthonában működő krízisközpont. A Biztos Kezdet Gyerekházak 2016. január 1-jétől bejegyzésköteles gyermekjóléti alapellátássá váltak. Mindezek a rendelet módosítását, több szabály hatályon kívül helyezését jelentik. Továbbá az alacsonyküszöbű ellátás, az utcai szociális munka és a krízisközpont 2015. december 31-én lejáró finanszírozási szerződéseinek hatálya – mivel egyes ellátások finanszírozási módjának átalakítása miatt erre idén már nincs idő – egy évvel meghosszabbodik, nem kell az idei évben általános pályázatot kiírni.

Az ellenőrzések gyakorisága az egyházi és nem állami fenntartású szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok állami támogatásáról szóló 489/2013. (XII. 18.) Korm. rendelettel való összhang megteremtése érdekében évenkénti időközönként változik.

„Tkr. 18. § (1) Az elszámolás szabályszerűségét a szolgáltató székhelye, telephelye szerint illetékes igazgatóság két évente legalább egy alkalommal a szolgáltató székhelyén, telephelyén, illetve szükség szerint a fenntartó székhelye szerint illetékes igazgatóság a fenntartó székhelyén ellenőrzi. Az ellenőrzést a finanszírozási szerződés évközi megszűnése esetén az elszámoló adatlap másolatának az ellenőrző igazgatósághoz történő beérkezését [17. § (3) bekezdése] követő 60 napon belül kell lefolytatni. Az ellenőrzés kiterjed a felhasználás jogszerűségének vizsgálatára.

28. § (2) 2) Az alacsonyküszöbű ellátás, az utcai szociális munka és a krízisközpont 2016. évi finanszírozására általános pályázatot nem kell kiírni, a 2015. december 31-én hatályos finanszírozási szerződések hatálya 2016. december 31-éig meghosszabbodik. E szolgáltatások támogatása tekintetében a finanszírozási időszak 2016. december 31-éig tart.”

7. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet módosítása (továbbiakban: R.)

Az R. az intézmény fenntartója számára előírja az intézményi térítési díj összegének közzétételét a minisztérium hivatalos lapjában. Tekintettel arra, hogy ilyen lap már nem jelenik meg, szükséges a vonatkozó rendelkezés módosítása. A közzététel a jövőben úgy történik, hogy a fenntartók az intézményi térítési díjat és annak változását az országos jelentési rendszerbe jelentik be, ahonnan az kikerül a Szociális Ágazati Portálra.

„R. 3. § (3) Ha az (1) bekezdés szerinti intézmény ellátási területe több megyére vagy az ország egész területére kiterjed, az óvodában, nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban, valamint az általános iskolai és középfokú iskolai menzai ellátás keretében biztosított gyermekétkeztetés esetén az intézmény fenntartója gondoskodik az intézményi térítési díj összegének a Szociális Ágazati Portálon való közzétételéről. Önkormányzati társulás által fenntartott intézmény, szolgáltató esetében a tájékoztatási kötelezettséget a társulás székhelye szerinti jegyző teljesíti.”

8. A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet módosítása (továbbiakban: Sznyr.)

• 2016. január 1-jétől átalakult a házi segítségnyújtás tartalma, és két tevékenységi kör került kialakításra: szociális segítség és személyi gondozás. A működést engedélyező szervek 2016-tól hatáskört kapnak a gondozási szükséglet felülvizsgálatára és módosítására. Az Sznyr. módosítása értelmében, ha a működést engedélyező szerv ebben a körben szabálytalanságokat tapasztal, legalább húsz napos, de legfeljebb negyven napos határidő megjelölésével felszólíthatja a fenntartót, hogy az ellátottak gondozási szükségletét vizsgálja felül. Ha a fenntartó ennek nem vagy nem megfelelően tesz eleget, a működést engedélyező szerv módosíthatja a megállapított gondozási szükségletet. Ha a gondozási szükséglet módosítására szükség van, és a fenntartó igazolja, hogy erre hat hónapon belüli állapotváltozás miatt kerül sor, a gondozási szükségletet az állapotváltozás időpontjától kezdődően kell módosítani. Ha ez nem igazolható, és az ellátott személyi gondozása helyett szociális segítség indokolt, a gondozási szükségletet hat hónapra visszamenőlegesen kell módosítani. Egyéb esetben, tehát ha szociális segítség helyett személyi gondozás indokolt, vagy a gondozási óraszám – a két kategóriát nem érintő – változásáról van szó, a módosítás a felülvizsgálat időpontjától hatályos. Meg kell jegyezni, hogy az Szt. 92/L. § (1) bekezdés 1) pontja alapján szociális igazgatási bírságot lehet kiszabni „az intézményvezetővel, ennek hiányában a gondozási szükséglet vizsgálatát ténylegesen végző személlyel szemben, ha házi segítségnyújtás esetén nem a valóságnak megfelelően állapította meg, hogy az ellátott számára szociális segítség vagy személyi gondozás indokolt-e, vagy nem a valóságnak megfelelően állapította meg a napi gondozási szükséglet mértékét”.

„Sznyr. 40. § (1) [A működést engedélyező szerv az ellenőrzés során tett megállapítások alapján az a)–c) és e) pontban nem említett jogsértés esetén a jogsértés jellegétől és súlyától függően, az ellátottak érdekeinek figyelembevételével]

ga) legalább húsz napos, de legfeljebb négy hónapos határidő megjelölésével felszólíthatja a fenntartót a hiányosság vagy más jogsértés megszüntetésére, és a jogszerű működés helyreállítására, illetve házi segítségnyújtás esetén az ellátottak gondozási szükségletének felülvizsgálatára,

41. § (2) [Ha a fenntartó a hiányosságot vagy más jogsértést határidőben nem szünteti meg, és a jogszerű működést határidőben nem állítja helyre, a működést engedélyező szerv a jogsértés jellegétől és súlyától függően, az ellátottak érdekeinek figyelembevételével]

m) házi segítségnyújtás esetén módosíthatja a megállapított gondozási szükségletet,

p) az engedélyest törölheti a szolgáltatói nyilvántartásból, és kötelezheti a fenntartót a szolgáltatásnyújtás megszüntetésére,

q) az Szt. 92/L. § (1) bekezdésében, illetve a Gyvt. 100/A. § (1) bekezdésében meghatározott esetben bírságot szabhat ki.

42. § (8) Ha a fenntartó igazolja, hogy házi segítségnyújtás esetén a felülvizsgálatot megelőző hat hónapon belül bekövetkezett állapotváltozás miatt módosult az ellátott gondozási szükséglete, a fenntartó és a működést engedélyező szerv a megállapított gondozási szükségletet az állapotváltozás időpontjától kezdődően módosítja.

(9) Ha a fenntartó házi segítségnyújtás esetén nem igazolja a felülvizsgálatot megelőző hat hónapon belül bekövetkezett állapotváltozást, és a felülvizsgálat alapján az ellátott személyi

gondozása helyett szociális segítség indokolt, a megállapított gondozási szükségletet hat hónapra visszamenőlegesen kell módosítani.

(10) Ha a fenntartó házi segítségnyújtás esetén nem igazolja a felülvizsgálatot megelőző hat hónapon belül bekövetkezett állapotváltozást, a (9) bekezdésben nem említett esetben a fenntartói felülvizsgálat időpontjától, illetve a működést engedélyező szerv felülvizsgálatáról szóló határozatának jogerőre emelkedésétől kezdődően kell a megállapított gondozási szükségletet módosítani.”

- A Biztos Kezdet Gyerekházak 2016-tól bejegyzésköteles gyermekjóléti alapellátássá válnak. Ennek megfelelően kiegészülnek az Sznyr. szabályai. Mivel a Biztos Kezdet Gyerekházak között sok hagyományos fűtéssel rendelkezik, szükséges az eljárásban a tűzoltóság, mint szakhatóság részvétele, de más szakkérdést nem kell vizsgálni.

„Sznyr. 19. § (3a) Biztos Kezdet Gyerekház esetén a Kormány az engedélyesre vonatkozó létesítési, használati és üzemeltetési tűzvédelmi előírások érvényesítésének szakkérdésében első fokú eljárásban az engedélyes címe szerint illetékes, első fokon eljáró tűzvédelmi szakhatóságot, másodfokú eljárásban a másodfokon eljáró tűzvédelmi szakhatóságot szakhatóságként jelöli ki.”

„Sznyr. 31. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép: „(2) Családi napközivel, alternatív napközbeni ellátással és Biztos Kezdet Gyerekházzal kapcsolatos adatmódosítási eljárásban a változással összefüggésben a 19. § (2), (3), illetve (3a) bekezdése szerinti szakkérdéseket vizsgálni kell, illetve a szakkérdésekkel kapcsolatban a szakhatóságot meg kell keresni, ha

a) az engedélyes címe megváltozik, a közterület átnevezéséből, átszámozásából adódó címváltozás kivételével,

b) a szolgáltatásba az engedélyes elhelyezésére korábban nem szolgáló épületet (épületrészt) kívánnak bevonni, vagy

c) az adatmódosítás célja családi napközi ellátás, alternatív napközbeni ellátás vagy Biztos Kezdet Gyerekház bejegyzése, és az ehhez kapcsolódó követelményeket korábban nem vizsgálták meg.”

- A működést engedélyező szervek a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény szabályai alapján már most is végezhetnek olyan ellenőrzést, hogy csak annak végén fedik fel a kilétüket, de a próbavásárlás szélesebb körű elterjedéséhez szükség volt néhány rendelkezés megalkotására. Az Sznyr.-módosítás egyrészt rögzíti, hogy milyen körben van erre lehetőség: szociális alapszolgáltatás esetén a szolgáltatás igénybevételét is jelentheti, míg egyéb esetben a próbavásárlás nem juthat el intézményi jogviszony létrehozásáig, csak az információszerzésig. Az Sznyr. szól a közreműködő személy igénybevételének lehetőségéről és feltételeiről, továbbá arról, hogy a próbavásárlás során kifizetett térítési díj és egyéb költség eljárási költségnek minősül.

„Sznyr. 37. § (8) Az ellenőrzést végző személy a helyszíni ellenőrzés során a szolgáltatás iránt érdeklődő szerepében, az ellátott hozzátartozójának szerepében, vagy – szociális alapszolgáltatás esetén – a szolgáltatást igénybe vevő szerepében is felléphet (a továbbiakban együtt: próbavásárlás).

(9) A próbavásárláshoz a működést engedélyező szerv közreműködő személyt vehet igénybe. A közreműködő személyre az ügyintézőre vonatkozó kizárási szabályokat kell alkalmazni. A közreműködő személy részére a működést engedélyező szerv megbízólevelet állít ki, amely

tartalmazza a közreműködő személy nevét és azt, hogy mely engedélyes ellenőrzésében vehet részt.

(10) A próbavásárlás során kifizetett térítési díj és egyéb költség eljárási költségnek minősül, amelyet a fenntartó visel, ha a működést engedélyező szerv az ellenőrzés során jogszabálysértést állapít meg.”

- Az Sznyr.-módosítás lehetővé teszi, hogy egyes szolgáltatásokat töröljenek a nyilvántartásból, ha egy engedélyes több szolgáltatást is nyújt. Ezzel akkor lehet majd élni, ha egyes szolgáltatások esetében sok és komoly a jogszabálysértés, míg más szolgáltatás megfelelően működik. A módosítás révén úgy lehet élni súlyos szankcióval, hogy a jogszerűen nyújtott szolgáltatás tovább működhessen.

„Sznyr. 41. § (2) [Ha a fenntartó a hiányosságot vagy más jogsértést határidőben nem szünteti meg, és a jogszerű működést határidőben nem állítja helyre, a működést engedélyező szerv a jogsértés jellegétől és súlyától függően, az ellátottak érdekeinek figyelembevételével] n) több szolgáltatást nyújtó engedélyes esetén egyes szolgáltatásokat törölhet a szolgáltatói nyilvántartásból, és kötelezheti a fenntartót a törölt szolgáltatás nyújtásának megszüntetésére,”

- A gyakorlati tapasztalatok alapján, a széleskörű és egyértelmű tájékoztatás érdekében az Sznyr. előírja, hogy az engedélyesek pontos azonosítására szolgáló ágazati azonosítókat a szolgáltatók honlapján is fel kell tüntetni. A módosítás egyértelművé teszi azt is, mi történik akkor, ha a határozott vagy ideiglenes hatályú bejegyzés lejár.

„Sznyr. 7. § (6) Az ágazati azonosítót

a) a szociális foglalkoztatási engedélyezéssel, valamint a szolgáltatások után járó és a központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatással (a továbbiakban: költségvetési támogatás) kapcsolatos hatósági ügyekben a kérelmen, más beadványokon és a hatósági döntésben,

b) a működést engedélyező szervnek és a szociális foglalkoztatást engedélyező szervnek tett bejelentésben,

c) a jogszabályon alapuló adatszolgáltatáson, továbbá

d) a szolgáltató honlapján

fel kell tüntetni. Az a)–c) pont szerinti iratokon a telephely ágazati azonosítóját megelőzően a székhely ágazati azonosítóját is fel kell tüntetni.

12. § (3) Ha a határozott idejű bejegyzés vagy az ideiglenes hatályú bejegyzés hatálya megszűnik, a szolgáltatás, illetve a lakhatási szolgáltatást biztosító ingatlan törölődik a szolgáltatói nyilvántartásból. Ha valamennyi lakhatási szolgáltatást biztosító ingatlan törölődik a szolgáltatói nyilvántartásból, a támogatott lakhatás is törölődik a szolgáltatói nyilvántartásból. Ha valamennyi szolgáltatás törölődik a szolgáltatói nyilvántartásból, az engedélyes is törölődik a szolgáltatói nyilvántartásból.”

- Az Sznyr. tartalmazza továbbá azokat a módosításokat is, amelyek a támogató szolgáltatás és a közösségi alapellátások finanszírozási módjának megváltozása miatt szükségesek.

9. Az egyházi és nem állami fenntartású szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok állami támogatásáról szóló 489/2013. (XII. 18.) Korm. rendelet módosítása (továbbiakban Átr.)

- A közelmúltban zajlott kincstári ellenőrzések tapasztalatai felvetették a támogatás folyósítására és ellenőrzésére vonatkozó szabályozás módosításának igényét. Amikor a kincstár az állami támogatás igénybevételének jogszerűségét ellenőrzi, a szakmai szabályoknak való megfelelést olyan szervnek kell vizsgálnia, amely rendelkezik a szükséges szakértelemmel. Ezért az Átr. előírja, hogy ilyen esetben másodfokon az NRSZH-t szakértőként kell kirendelni.

23. § (1a) Ha a Magyar Államkincstár Központ a másodfokú eljárásban a támogatás jogszerű igénybevételének megállapításához a feladatmutatók teljesülésén és annak jogszabályban meghatározott módon történő igazolásán kívül más, az Szt.-ben, a Gyt.-ben vagy végrehajtási rendeleteikben meghatározott jogszabályi rendelkezések teljesülését is vizsgálja, e szakkérdésekben a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatalt szakértőként rendeli ki.”

- Az Átr. előírja továbbá, hogy a támogatás felfüggesztése arra az engedélyesre és szolgáltatásra terjedhet ki, amellyel kapcsolatban a büntetőeljárás folyik.

„Átr. 20. § (2) Az igazgatóság a lefolytatott ellenőrzés során tett megállapításokra figyelemmel, a közérdek védelmében a támogatás folyósítását a büntetőeljárás jogerős befejezéséig hivatalból felfüggesztheti, ha tudomására jut, hogy a fenntartó tevékenységével vagy a szolgáltató működésével összefüggő ügyben büntetőeljárás folyik.

(3) A támogatás folyósításának (2) bekezdés szerinti felfüggesztése arra az engedélyesre és szolgáltatásra terjedhet ki, amellyel kapcsolatban a büntetőeljárás folyik.

(4) Az igazgatóság a tárgyév november 15-én az (1) bekezdés alapján felfüggesztés alatt álló támogatások összegét tárgyév november 20-áig visszautalja a minisztériumnak. Ha az igazgatóság a visszautalást követően a felfüggesztést megszünteti, az erről szóló döntését a miniszterrel is közli, és egyidejűleg megigényli a szükséges támogatást. A miniszter az igényelt támogatást az igény beérkezésétől számított 25 napon belül utalja át az igazgatóságnak. Az igazgatóság a támogatást annak hozzá történő beérkezését követő 5 napon belül folyósítja a fenntartónak.

10. A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatalról szóló 74/2015. (III. 30.) Korm. rendelet módosítása

A támogató szolgáltatás és a közösségi alapellátások finanszírozásának és a befogadásnak a változása miatt módosulnak a rendelet befogadásra vonatkozó szabályai.

Budapest, 2016. január